

1

Само онај ко зна шта је чежња зна колико тирчим.

Увече уочи 52. рођендана, Тереза Шпехт је коначно срела човека на кога је чекала од како је напунила 17 година.

Стрела љубави погодила ју је у поодмаклим годинама, али не и неочекивано. У протеклим деценијама непрекидне једноличности, када су године пролазиле једна за другом без значајних догађаја или промена, Тереза је себе убедила да се све дешава у своје време и да ништа не треба форсирати. Кога захвати паника, чини грешке. „Ко без размишљања улеће у авантуре, кајаће се“.

Ово је Тереза прихватила као животни закон. Осећајући велику нетрпељивост према неуредности и несређеном животу, говорила је себи да је много подесније и корисније доводити ствари једну по једну у ред и живети живот по утврђеном плану. У њеном случају то је значило завршетак основне школе, стицање дипломе средње школе и запослење у градској управи. У слободном времену уживала је у распаду сестриног брачног живота.

Мрзела је своју сестру Розалију, која јој је пре 35 година упропастила везу са човеком за кога је била сигурна да је онај прави, онај који би у заједничком животу са њом постао идеалан супруг и отац, а не онај непоуздани тврдоглавац у кога се претворио од како живи са Розалијом.

У задњем делу баште родитељске куће, између жбунова рододендрона и леја са равеном, Бен је једном давно пољубио Терезу.

„И ми ћемо имати сопствену кућу са баштом препуном ружа“, шапутала му је Тереза, а он се под бледим светлом уличне сијалице

смешкао и играо једном њеном танком плетеницом, провлачећи је између прстију. Онда јој је тешко ранио душу, па после тога дуго није могла да преболи ту рану.

„Наравно да можеш у свако доба да дођеш да нас посетиш, свастико.“

Бен је планирао да врло брзо озваничи веридбу са Розалијом, па је уживао у последњим данима слободног „лова“.

Виђао се и спавао са низом девојака из предграђа, а узгред и покушавао да открије шта то Розалијина сестра има у себи што је потпуно разликује од свих жена које је познавао. Тајну није успео да открије, али сусрет на расклиманој софи под баштенским тремом довео га је до запањујућег сазнања: испод равних груди неупадљиве Терезе пламтела је застрашујућа и грозна ватра која је уливала страх.

Док су се Бен и Розалија непрестано препирали, а њихов брак био све ближи пропасти, Тереза је задовољно констатовала да се ватра у очима оба супружника гаси, да су односи све хладнији, а да су тепања и речи милоште изгубили драж – њен сопствени живот се поново вратио у мирне воде из којих је био избачен.

Сваког јутра у 8.30 часова Тереза је улазила у трамвај, возила се две станице у правцу центра града и излазила на станици испред општинске зграде. Канцеларију је делила са млађом колегиницом Крис, која је често за време радног времена водила дуге разговоре са својим љубавницима и радо причала о својим љубавним освајањима уз коришћење Интернета. Коначно се удала за колегу из општинске управе Бернарда Шлутера и напустила посао. На њено место нико нови није дошао.

Тереза Шпехт је напредовала.

Уместо са колегиницом, касније је канцеларију делила са већим бројем малих стабала, које је одгајала из коштица мандарина. Биљке је ређала у оквир прозора и оне су расле све до годишњег одмора, када их је шеф одржавања уништио, јер су ометале и отежавале рад чистачици.

„Ви своју склоност и жељу за баштованством можете да упражњавате код куће, госпођице Шпехт“, рекао јој је. „Молим вас, склоните све разгледнице са зида - ову просторију ћемо ускоро реновирати.“

Тереза се без противљења одрекла даљег одгајања мандарина. Ни свој радни сто више није украшавала букетићима цвећа, а одустала је и од куповине новог апарата за кување кафе, иако је стари био скоро „испустио душу“.

Оно мало разгледница које је током година примила и украсним ексерифима причврстила за зид иза радног стола сада је прво на тренутак погледала, брзо прешавши преко исписаних поздрава, и спустила их у корпу за отпатке.

За време сунчаних дана седела је у оквиру прозора, доручковала и лутала погледом по крововима града.

У непосредној близини њене канцеларије налазило се градско обданиште. Граја и смех деце су јој се чинили као цвркулт птица.

Понекад би је преплављива дубока туга, за коју никад није знала зашто и откуда долази.

Са истим узбуђењем и жмарцима са којим други чекају на извлачење бројева на лотоу, испуњени непоколебљивом надом да њихов очајни живот сваког тренутка може да се промени, и Тереза је очекивала свој годишњи одмор.

Само на одмору, у једној другој галаксији, у то је била потпуно убеђена, могло је да се догоди чудо - сусрет са неким који ће потпуно променити њен живот.

Помисао на свако следеће путовање давало јој је нову снагу да издржи читаву годину до сусрета оног дана када ће дужности да уступе место задовољству.

Њене обавезе су биле посао, одржавање куће и редовни одласци у супермаркет и хемијску чистионицу. Томе треба додати превентивне лекарске прегледе, одлазак код зубара и фризера и редовна сервисирања свих уређаја и помагала у стану. Тако једнолично и по истом „образцу“ текли су јој радни дани у недељи, који су се завршавали такође једноличним и унапред познатим дешавањима за време викенда.

Дане викенда Тереза је користила да опере, опегла и доведе у ред своју одећу, да скува јела која ће јести преко недеље и да шета по парку.

Једно време је прекидала шетњу и пила кафу у кафићу у средини парка, али је од те навике убрзо одустала када је схватила да су јој и шетња и испијање кафе постали обавеза.

Насупрот обавезама, имала је и задовољства.

Уживала је у проспектима које је у хрпама доносила кући из туристичких агенција. Задовољство су јој причињавале и повремене припреме за следећи годишњи одмор. Радост јој је доносила и куповина лагане одеће, сандала за плажу и капе за купање, ствари које су наговештавале летњу топлоту, забаву и весело расположење.

Сваког лета се надала да ће се догодити чудо које ће јој променити живот. Међутим, године су пролазиле, а ништа чаробно се није догодило. Живот јој се није мењао.

Туристи су се кретали у паровима, загрљени или држећи се за руке. Жене су лежале испружене на сунцу или су шетале по плажи, показујући ко је млад и лепо грађен, а ко стар и богат. За оне који нису имали партнера образоване су групе које су посећивале знаменитости, музеје и цркве.

Тереза је при себи увек имала туристички водич са подацима о називима места, хотелима, ценама и најзначајнијим знаменитостима.

О томе како срести и упознати човека није у тим водичима била поменута ни једна једина реч.

Стрпљивошћу рептила Тереза је чекала своје време, али је примећивала да се сви око ње удају и жене, добијају децу и свијају породична гнезда. Такође је уочавала да се многи од њих врло брзо одлучују на развод брака и поновну женидбу, односно удају. Домови су напуштани и замењивани другим.

Фотографија неке непознате бебе лежала је заборављена у једном углу. Тереза је свакој слици поклањала, по њеној оцени, пристојно време за интензивно посматрање пре него што би је поцелала и бацила у корпу за отпатке. На основу њеног искуства, слике деце су јој познаници показивали и поклањали најдаље до времена поласка те деце у школу. Фотографијом другорођеног детета скоро да се нико није оптерећивао.

На свечаност, годишњицу или рођендан нико је никада није позвао.

Поред удатих жена, Тереза је почела да мрзи и мајке.

Када јој је Розалија кроз плач саопштила да Бен има љубавницу, а да Кети, њена најстарија ћерка, неће успети да положи разред у средњој школи, Терези се то учинило правичном „наградом“ за њено храбро држање у улози привидно заинтересованог слушаоца.

„Ја ћу Кети исписати из школе и дати је на практично усавршавање“, предложила је и додала Розалији марамицу. „Градска управа ће...“

„Не верујем да си ти баш она права која треба да дели савете у овом случају“, узвратила је Розалија.

Тереза није ништа одговорила, али је схватила. Похвале и јадиковања је увек смела да чује, али јој није било дозвољено да о њима каже своје мишљење.

Када је напунила 39 година, на неколико начина је покушала да се докопа свог циља.

Дала је оглас у новинама у рубрици „Упознавање“, на који су се јавила два господина. Један од њих је тражио богату партнерку за оснивање заједничког посла, а другом је била потребна авантура - био је ожењен.

Њен позив у заједничку шетњу пореском саветнику који је сам станао у стану преко пута њеног био је уз велико чуђење одбијен.

„Ја треба са вама да шетам?“ упитао ју је Волф Шредер. „Али, зашто, за име Бога?“

Једне вечери је чак позвала Бена, који се у међувремену преселио и изнајмио сопствени стан.

Неко је подигао слушалицу и у Терезину тиху собу је продрла музика.

Непозната жена се гласно смејала.

Неко је довикнуо: „Бен, нема више шампањца.“

Без иједне изговорене речи, Тереза је спустила слушалицу.

Онда је развукла даску за пеглање и почела пажљиво да пегла блузе за наредну недељу.

На телевизији је управо приказивана стота епизода популарне породичне серије.

Коме поклонити срце када нема никога ко га жели?

На располагању су јој још остали цвеће у саксијама и плишане животиње.

Тереза је купила еукалиптус и назвала га „Бени“. Његове меснате, зелене листове је редовно гланцала. Понекад је са њим гласно разговарала или му пуштала Бетовенову „Девету симфонију“. Али су му, упркос томе, листови све више жутели, увијали се и налазила их је на тепиху када би се увече вратила кући.

2

Има ли лејшеї заговолсьїва неїо сам коваїи своју срећу?

Када је прошао и њен 45. рођендан, а да се у њеном животу ништа није променило, Тереза је закључила да проблем мора да решава постепено. Не само да је пролазила кроз живот без мушкарца, већ није имала ни круг пријатеља.

Једне вечери је узела папир и оловку и почела да саставља листу људи који су јој били блиски.

„Розалија“, написала је, чврсто стиснувши уста, „Лидија Танер...“

Онда је закључила да са Розалијом, у ствари, уопште није била блиска. Са Лидијом Танер је одржавала пријатељство из нужде, створено између две усамљене жене, које понекад заједно проводе годишњи одмор.

Размишљала је које је следеће име које би написала испод Лидијиног, али на ум су јој падала само имена комшија из куће у којој је становала и колега које је повремено виђала у ходнику општинске зграде.

Нешто је морало да се догоди, али шта? Тереза је онда почела да посећује библиотеке и да проводи сат или два у читаоници, јер јој је неко рекао да су пензионери који тамо седе благонаклони према склапању познанстава и да никада не одбијају упознавања.

Поред тога, могла је и да чита, а и то је већ једна предност. А тек кад човек помисли шта се све налази у „слободном ловишту“. Чега све има у „ловном подручју“ Тереза није могла да оцени, јер није познавала „ловиште“, али је одмах приметила да од тих стараца чија су лица заклањале новине или који су тупо буљили испред себе ни један не долази у обзир као добра „ловина“.

Ипак, стекла је навику да једном недељно посети библиотеку, завуче се у један од углова читаонице, прелистава атласе и путописе и посматра остале посетиоце.

Једног поподнева приметила је једну даму како потпуно задубљена у неку књигу чита и из ње преписује читаве пасусе. Понекад би подига главу и неко време непомично гледала испред себе, потпуно утонула у свој унутрашњи свет.

Већ је падала тама када је дама склопила књигу, гурнула је у страну и напустила читаоницу.

Тереза је брзо устала са свог седишта, приближила се месту на коме је седела дама и узела књигу у руке.

Наслов исписан крупним словима је гласио „Друга страна моћи“, а поднаслов „Употреби своју подсвест“. Аутор књиге је Гери Вилијем Курсон.

Прве странице је просто „прогутала“.

„Ако прочитате ову књигу, ваш живот ће се променити. Када помоћу ње активирате своју подсвест, моћи ћете да остварите сваку своју жељу. Можете, на пример, да пожелите председника Бурме у свом кревету и добићете га ако створите довољно чврсту слику о томе.“

Тереза никада није била нескромна и много захтевна. Довољан јој је био и порески саветник из стана преко пута њеног. Многе вечери је проводила маштајући и до наситнијих детаља стварала слику како он застаје пред њеним вратима и нервозно притиска звоно.

Међутим, уместо на њена, саветник је једног дана позвонио на врата стана у партеру, у који се недавно уселила млада учитељица. Убрзо после тога, њих двоје су се и венчали.

Свадба је била у јуну, а то је месец ружа. „Сви знају да руже имају трње“, тешила се Тереза.

Лош резултат њених дотадашњих интензивних жеља натерао је Терезу да размисли. Време је летело и она себи није могла да допусти сумњу у постојање чуда.

Због шока изазваног размишљањима о томе да је живот коначан и да је и њено време ограничено, за Терезу је вера у исправност Курсоновог учења постала принудно неопходна. За изневерене наде на пољу сугестивног размишљања о жељи у књизи је нашла једноставно објашњење: свог жељеног драгана она није довољно интензивно и тачно дефинисала.

Како је подсвест могла да буде делотворна ако Тереза није потпуно јасно дефинисала како треба да изгледа човек кога жели за себе?

Имајући у виду да је по завршетку радног времена често била веома уморна, дешавало се понекад да је морала да се одрекне вежби на дефинисању своје жеље.

Међутим, временом је усталила обичај да сваке вечери одвоји по пола сата да би у својој глави створила јасну слику свог будућег мушкарца.

Назвала га је Матијас, по свом покојном оцу, што уопште није било добро, јер је визија аутоматски попримила очеве црте лица, које су се протоком недеља полако мењале.

У почетку је Матијас имао црну и густу косу, али је убрзо остарио и, уместо гиздавих праменова, преостао је седи, коврцави венац косе који му је прекривао уши.

Једино се његова уста нису променила и нису остарила.

Матијасове усне су остале младе. Биле су исте, младе и сочне као и Бенове када ју је пољубио у задњем делу баште родитељске куће, између жбунова рододендрона и леја са равеном.

Како је 50. рођендан био врло близу, Тереза је одлучила да се проблему приближи реално и са практичне стране.

Према Курсоновом савету, човек мора добро да припреми погодну основу на којој ће остварити своју жељу.

На пример, уколико пожелите јахаћег коња, неопходно је да пре тога одете ван града, на сеоско имање. Ако желите да купите део одеће који припада високој моди, сигурно га нећете тражити у некој провинцијској продавници.

Која је то слика у којој Тереза ужива и предаје се у својим сновима? Какве су кулисе и амбијент у којима се најчешће састаје са својим љубљеним?

На та питања није јој било тешко да одговори. Уколико се не обраћа пажња на француски лежај који се налази у потпуном мраку и веома је тежак за визуелизацију, па га се Тереза чак и у сновима одрекла, преостају сцене на пуном светлу. Са Матијасом се углавном среће у сунчано пролећно јутро.

Седи са свечано постављеним столом у башти и доручкују међу расцветалим форзијама.

Тражити и пронаћи нову кућу за становање није представљало никакав проблем. Тереза је пратила Курсонова упутства и по његовом принципу „прецизно упознај оно што тражиш“ неколико недеља касније разгледала је једну двоспратну кућу са вртом.

Кућа се налазила у мирној улици, негде у средини реда истих кућа, што Терези ни најмање није сметало. То је била тачно онаква кућа какву је желела за себе и свог Матијаса.

Ову околност је сматрала доказом да Курсоново учење функционише.

Кућа је у приземљу имала пространу дневну собу, потпуно опремљену кухињу, купатило, тоалет за госте и собу која ће служити као Матијасова радна просторија.

Ову собу Тереза није опремила намештајем. Матијас не треба да уђе у потпуно намештену кућу, већ да бар ову просторију уобличи по сопственом нахођењу.

Осим тога, он негде има свој дом и сигурно ће неке ствари на које је навикао понети са собом.

У том тренутку је пред Терезом искрсло једно непријатно питање: да ли је Матијас већ ожењен. На ово питање није нашла одговор код Курсона.

Опрема и намештај у њеном дотадашњем мрачном стану су били већ прилично похабани, али се то тамо није примећивало. Међутим, сада је све било изложено сунцу и светлу, па је Тереза своју штедљиву душу у неколико наврата подстицала док није одлучила да набави нови намештај.

Седећу гарнитуру од говеђе коже, коју је изабрала после дугог размисљања, поставила је уз најшири зид дневне собе, са погледом на орман за књиге који је наследила од оца, а на чијој су се најнижој прегради налазили бројни фото-албуми, педантно нумерисани.

Директно изнад њих стајало је 18 годишњих издања „Оно најбоље“, као резултат сакупљачке страсти давно умрле рођаке, а преко њих велика енциклопедија из 1957. године, поређана по томовима.

Сасвим на врху сместила је путописе, а на полици испод њих авантуристичке романе и описе авантура са експедиција са неизвесним исходом. То је била литература којој је Тереза давала предност, а коју је држала скривену, као и своје бројне кич-романе. Поред ормана, у десном углу, мало укосо, стајао је телевизор - стари модел који је ретко укључиван, а одмах поред њега био је смештен „Бени“, који је у суморном и мрачном старом стану био скоро „испустио душу“, а сада је добио своју последњу шансу.

У спаваћој соби су се налазили велики гардеробни орман са шест врата, ноћни ормарићи и француски лежај, све у пријатној имитацији јасеновог дрвета. Тереза је то преузела од бивших станара, брачног

пара Бетелбах, који су се преселили у старачки дом, где није било дозвољено уношење сопственог намештаја.

Бивши власници су јој спаваћу собу поклонили.

У почетку јој је било мало непријатно да увече уђе у собу и легне у кревет у коме је раније спавао неко њој потпуно стран, у коме се боловало и волело.

Предмете у фиоци ноћног сточића које су Бетелбахови заборавили Тереза је гледала седећи на ивици кревета, док јој је срце снажно лупало. Они су били знак да је брачни живот бивших власника до позне старости био миран и складан.

Са осећањем тоpline око срца, Тереза је Курсонову књигу сместила са осталим предметима у фиоку свог ноћног сточића и испружила се у кревету госпође Бетелбах.

Редове које је увече пре спавања редовно читала означила је црвеном бојом: „Нека вам једно буде јасно при визуелизацији свог партнера - тај човек није привиђење; он живи. Можда на другом континенту, а можда и у суседном граду. Могуће је да је и сасвим близу вас. Сасвим је могуће да ће вам се путеви већ сутра укрстити.“

Да би предстојећи сусрет дочекала спремно, Тереза је на одељењу женског веша у градској робној кући купила на распродаји свилени комбинезон.

Онда је почела да размишља у ком граду би Матијас, човек о коме је стекла потпуну слику, средњих година и конзервативан, могао најпре да се појави и да се нађе на њеном путу.

Определила се да то буде Карлсбад.

3

Да ли си ти његов у својој кући? Ја јесам!

Матијас Хервинкел се посматрао у огледалу и био веома задовољан резултатом уложеног труда. Кажипрстима је прешао дуж обрва и изравнао их, а старинским чешљем своје супруге почешљао и довео у ред увојке иза ушију. На крају је испитивачки прешао једном, па другом руком преко чела, закључио да је све у реду и престао да се огледа.

Протоком година је изгубио доста косе, али он је припадао оним људима којима је полућелавост лепо пристајала. Давала је значајан допринос интелигентном изгледу његовог лица.

Лепо обликована глава са коврцавим и седим праменовима (његова жена је ту боју називала „бибер и со“) у познијим годинама је Матијасу додала и дискретан уметнички тон. Коврцави венац преостале косе иза ушију указивао је на ученост, хумор и слободан дух.

Нико није знао да се дубоко у њему (поред историчара), из потаје и са нестрпљењем да се појави на светлу дана, крије уметник. Додуше, то се могло наслутити и приметити по оригиналним божићним поклонима које је Матијас сваке године делио својим пријатељима.

Мали џепни календари су ручно исписивани и бојени, а свака недеља у њима садржала је по један афоризам који је Матијас сам измислио. Желео је да пише књиге када заврши универзитетску каријеру, престане да држи предавања и прекине ангажман на стручном часопису за чије чланке и издање је он био одговоран (што није долазило у обзир пре него што напуни шесту деценију живота). Прво ће да напише своје мемоаре, а онда антологију под насловом „Чудновати догађаји“. Поред тога, желео је да прошири своју збирку афоризама и изда је под насловом „Одломци из сећања Матијаса Хервинкела“.

Спремао се да започне једно потпуно ново животно раздобље.

Неће више носити одела, већ ребрасте сомотске панталоне и џемпер са рол крагном, спортски капут и немарно, око врата омотан,

шал од кашмира. Оба слободна краја шала, које је врло јасно видео како се лелујају пред њим, представљали су му симболе слободе.

Међутим, све то је било само пуко маштање.

Дубоко у себи, Матијасу је било потпуно јасно да би му исувише тешко пало да се одрекне живота познате и значајне личности у свом малом граду.

Пријатан осећај припадности разним председништвима и управним одборима, осмеси и поздрави који су му упућивани, препознавање у свакој улици и на сваком кораку, све то му је много значило.

Он је припадао граду и град је био његов. То се подразумевало и није никада довођено у питање.

Матијас Хервинкел је увек био у главној улози било ког значајног догађаја у локалној друштвеној заједници, уважавали су га банкар и ротаријанци, сваке године је отварао голф сезону и јесењи бал, држао је запажене говоре сваком иоле значајном приликом и било је познато да нико не може тако углађено, лепо и учено да пише као он.

Његов живот се састојао од непрекидних заседања, конференција, предавања, путовања, службених и приватних састанака и тако увек изнова.

На свакој сахрани стајао је у првом реду.

Матијас Хервинкел је завршио своју јутарњу тоалету, после бријања натапкао миришљаву водицу по образима и обукао жакет.

По мери скројен жакет му је савршено пристајао - као и увек када га је носио, имао је диван осећај да је дорастао свим захтевима које од њега изискује нови радни дан. У спаваћој соби се последњи пут погледао у огледалу. Био је задовољан, јер је себи изгледао перфектно.

Његова спољашност је сигнализирала свакоме кога би срео да је животни пут који је изабрао онај прави, да животне околности он држи чврсто у својим рукама и да ће тако бити и убудуће.

Само праменови косе иза ушију су указивали да за Матијаса Хервинкела постоје још многобројне могућности, да нису све исцрпљене и да убудуће не мора све да буде исто.

Матијас је, не размишљајући, закопчао и друго дугме на жакету, исправио рамена и степеницама сишао у приземље. Некада лично скромна кућа у улици Буков гај, у којој су он и Лиза живели већ 30 година, током времена је, уз две доградње и адаптације, постала омиљено место окупљања породице.

То је био центар његовог живота, у коме се осећао заштићен и важан.

Трпезарија спојена са кухињом и са погледом на башту била је поводом његовог 50. рођендана реновирана, а намештај промењен.

Намештај од тиковог дрвета замењен је енглеским стилским намештајем, а рустични регал за тањире орманом за посуђе, иза чијих рељефних стакала је чуван породични порцулан за посебне прилике.

Када се сместио на чело овалног трпезаријског стола, пришла му је Лиза и поздравила га „пољупцем уз доручак“, што је био свакодневни свечани обичај који су установили још првог заједничког јутра после венчања пре 33 године. Добро расположена и хитро као што је и све друго радила, скоро је отрчала до кухиње и вратила се са припремљеним послужавником за доручак. У тањир му је ставила хлепчић и сипала кафу.

Брзина и савршенство које је Лиза свакодневно показивала биле су особине које је Матијас код ње највише ценио. Она је имала „руку за кућне послове“ и никада није запостављала свог мужа. Матијас није морао да брине да ће да га обрука, као што је то чинила супруга његовог колеге Бајера, која се прегласно и крештаво смејала, флертовала без устручавања, исувише снажно испољавала своја осећања, а када би једном дошла до речи, није престајала да говори.

Матијас, чији су покрети били много спорији од Лизиних, прелистао је новине, стрпао остатак хлеба у уста, испио кафу и устао са столице.

„Напред у бој!“, рекао је.

Лиза га је гледала са осмехом на лицу.

Изгледао је веома добро и Лиза се њиме поносила. Коврцави праменови косе, лево и десно иза ушију, личили су јој на мала крила.

Насупрот другим мужевима, Матијас Хервинкел је знао колико му супруга значи. Без Лизе, његова каријера, удобност и сигурност куће, васпитане и успешне ћерке и оно што је он називао „унутрашња сигурност“ не би били могући. Имао је намеру да у свом говору приликом опроштаја од универзитетског живота, који је ће се догодити кроз две године, то и обелодани.

„За све то“ (овде ће направити једну значајну паузу) „и још много више од тога“ (тада ће се зачути смех у публици) „захваљујем мојој супрузи Лизи, без које се данас не бих налазио на овом месту. У сваком случају не овако свеж, овако очуван и овако радостан.“ Док се буде журно удаљавао са говорнице, чуће иза себе аплаузе и узвике одобравања.

Када јој је муж отишао, Лиза Хервинкел је испила последњу шољицу кафе и запалила прву од три цигарете које је себи допуштала да попуши дневно. Уживала је у миру, тишини и свом малом пороку.

Док је увлачила димове, листала је свој мали роковник. Књжица је била поклон од њеног мужа са исписаним мудрим мислима које је он специјално њој наменио.

Мудрост за ову недељу је гласила: „Наш прави живот су наши снови“. Ту реченицу је Лиза читала са осмехом на уснама, јер је имала само један сан: да њен „прави“ живот остане онакав какав је био до сада.

Матијас Хервинкел је ушао у универзитетску зграду са истим осећањем са којим је улазио у своју кућу у Буковом гају: „Све је ово моје“!

Ушао је у лифт и љутио се, као и сваког јутра, због бројних папирића који су лежали унаоколо и нових графита којима су зидови лифта били ижврљани. Пароле и афоризми су постајали све бројнији и све примитивнији, а прошле недеље су достигли врхунац. Најновија парола, исписана крупним словима, гласила је: „Фуцк уоур университу“.

На мане и штете које ће са собом донети отварања и приближавања универзитета широким масама, за шта се и он као млад човек борио, нико раније није ни помишљао. У дубини свог унутрашњег бића желео је да може да се врати оно време у коме је град подржавао и одгајао елиту, којој је он, без икакве сумње, припадао и у којој је заузимао врло значајно место. Бесно је гледао жвакаћу гуму коју је неко залепио у лифту поред дугмета за 5. спрат.

Када се лифт зауставио, Матијас се опустио. Журним корацима је прошао кроз ходник, отворио стаклена врата на његовом крају и упутио се ка просторији на чијим вратима се налазила месингана плоча са његовим именом. Ушавши унутра, напустио је свет баналности и ступио на узвишено тло. Да би дошао до своје канцеларије, морао је да прође кроз малу просторију намењену посетиоцима, опремљену кожним софама и стакленим столом; зид је био украшен графиком Лудвига Кирхнера, коју је он лично набавио. Онда је отворио врата свог „азила“, у коме се осећао најсигурније.

Једном се већ питао где ће да побегне уколико дође до светске катастрофе и аутоматски је помислио на место иза свог писаћег стола.

Ту је сео у дубоку и удобну кожну столицу, из које је гледао на регал препун историјских дела и читаву галерију породичних слика,

а онда даље кроз прозор преко кровова свог града. Поглед му је допирао далеко на југ и на запад, јер је његова канцеларија, као знак његовог посебног значаја, лежала на посебно одабраном углу зграде.

Врата канцеларије су се отворила и госпођа Фролин је промолила главу. Матијас је дигао поглед са написаног предавања које је требало да држи у току поподнева.

„Да?“, упитао је и гледао преко оквира својих наочара, при чему је мало подигао обрве.

Госпођа Фролин је формирала усне у једну неизговорену реч.

„Кафу?“

Матијас је одговорио благим осмехом, који је значио: „Да!“

Слично као и са Лизом, Матијас се са госпођом Фролин разумео скоро без речи.

Већ је био сумрак када је Матијас колима пролазио кроз град. Осећао се веома добро.

Предавање које је тог поподнева одржао на универзитету било је веома успешно, јер је Матијас био блистави реторичар. Знао је да на правом месту подигне глас, а инстинктивно је осећао када треба да направи паузу и да погледа у публику. Никада није пропуштао да у своја предавања укључи извесну дозу присности и личну алузију, уз чију помоћ је, како је уобичавао да каже, „прескакао рампу“.

„Прескочити рампу“ је значило не само „додирнути“ мозгове слушалаци, већ и освојити њихова срца. То му никада није представљало тешкоћу и када би на крају свог говора чуо буран и срдчан аплауз, што се редовно догађало, понекад би помислио да је могао да постане и успешан глумац.

Онда је узео роковник и отворио страницу за тај дан.

Реч „позориште“ је била означена са неколико знакова узвика. То је значило: не заборавити, важно је.

Према томе, данас је било Шекспирово вече.

Лагано је уздахнуо, јер је позориште уважавао само уколико је он био главни на сцени. Међутим, Лиза је обожавала да седи поред њега у плавом сомотском седишту у ложи, свечано одевена, ширећи око себе благи, префињени мирис „соир де Парис“.

Матијас је уздахнуо још једном.

Шекспир!

То ће трајати сатима. Мораће много да пази да га не савлада сан.

Међутим, испоставило се да опасност да ће заспати на представи ипак није постојала.

Лиза је позоришно вече погрешком заказала у исто време када је требало да се одржи годишње окупљање њених школских другарица, које, ни у ком случају, није желела да пропусти. Оваква грешка јој се раније није никада догодила.

„Остарила сам“, жалила је саму себе и упитала Ану-Софију да ли би могла да иде са оцем у позориште, уместо ње. Ана-Софија је уздахнула као да се премишља, а онда пристала. Бити очева ћерка-љубимица значило је понекад поднети и некакву жртву. Матијасов умор, укључујући и досаду која би га обузела на саму помисао на Шекспира, нестала је истог тренутка када га је Лиза обавестила о промени програма за данашње вече.

Пришла му је, обавила му руке око врата.

„Ти волиш да будеш виђен у друштву лепе ћерке.“

Матијас се иронично насмејао.

„А како ти то знаш?“

„Инстинкт. Права жена може да нањуши своју ривалку.“

Лиза је ценила овакав разговор који јој је био знак успешно оствареног партнерства у коме су могли међусобно да се шале и смеју.

„Па, тако је, уколико се зове Ана-Софија!“

Лиза их је гледала како скакућу низ степенице.

На само изговорено име његове ћерке-љубимице, Матијас би осетио налет младалачке свежине и задовољства.

4

Све што блиста траје само један трен.

У једном периоду времена Матијас је нерадо мислио на своју старију ћерку. У обданишту и касније у основној школи служила је као дете за пример. Била је најбоља у тркама са препонама и блиставо лепа, млада девојка, која је освајала победничке плакете у скијашким тркама.

Чаробно дете без мана. Шта се дешавало у пубертету? Ништа посебно што би он памтио. Време бубуљица и проблема је очигледно прошло без икаквих последица, па је матурирала и уписала студије медицине.

Међутим, после првог испита, био је разочаран њеним осредњим резултатом. Чинило се да Ана-Софија својим необичним понашањем жели да надокнади све што је пропустила.

Касни пубертет!

Као и код свих болести које су пропустиле своје право време, пубертет јој се испољио са више жестине него што би се догодило у нормалним околностима.

Ана-Софија је напустила студије, придружила се левичарима, одбијала сваки посао и коначно са једним револуционаром нестала у иностранству.

Наравно, био је то револуционар „на речима“, који данас станује у шестособном стану са буковим паркетом и гипсаним плафонима у елитној четврти Хамбурга.

Лиза је одлазила да се исплаче код своје пријатељице Гилде, а у остало време се уобичајено понашала.

Матијас је ову катастрофу одбацио кроз смех.

„Омладина, омладина! Када се само сетим нас у том добу...“

Он се радо сећао своје младости која је била пример за углед и свог одговарајућег односа, начина понашања и функционисања по угледу

на своје родитеље: завршетак основне школе, диплома средње школе, упис на студије, прва девојка, испити...

Затим Лиза: трособан стан, рођење Ане-Софије.

Градња куће, будућег Буковог гаја.

Ту се родила Беа, друга ћерка. Опет нису добили сина, а Беа је била слатка и здрава.

У сенци старије сестре, која је уместо сина требало да испуни наде родитеља, Беа је расла скоро без икаквих проблема. Није била одличан ђак, није освајала медаље и није глумила у аматерском позоришту. После матуре, коју је положила са просечном оценом, неколико семестара је посећивала школу моде, а онда је отворила бутик. Отац, брижан и наклоњен овој ћерки, без гунђања је покрио све трошкове.

Временом је очврснуо и постао скроман. Научио је лекцију: деца врло ретко обогаћују живот својих родитеља.

Онда је све почело да се доводи у ред.

Ана-Софија је напустила свог револуционара и вратила се у родитељско гнездо. Уместо да постане лекарка, удала се за лекара са звучним именом: Боро Ц. Бренер.

Породица је почела слободно да дише. После лутања по магли неспоразума, „ствари“ су почеле да се постављају на право место, уобличавале су се и постајале видљиве.

Венчање Ане-Софије и Бера је обављено у „Круни“, једином одговарајућем ресторану за догађаје такве врсте. Матијас је одржао један од својих чувених говора, којим је надалеко надмашио младожењиног оца, правника сувопарног стила.

Лизине очи су блистале старим сјајем. Ћеркин испад и одлазак у непознато приписивала је младалачкој будалаштини, а прекинуте студије је оправдала заменом за добру удају.

Ана-Софија је задржала своје презиме и остала Хервинкел - због будућих потомака. Сума коју јој је отац поклонио за почетак новог живота уопште није била за потцењавање. То је морао да призна и Боро Ц. Бренер.

Постепено је све пошло жељеним током и добило свој смисао.

На Лизино лице се вратио осмех.

Како само ове године лепо миришу руже!

Долазак првог унучета на свет само ће потврдити да су се протоком времена све „ствари“ вратиле на своје место.

Макс-Матијас ће се родити у јануару. „Јарчеви“ су успешни и увек желе више.

Лиза се „топила“ од милине када би помислила како ће са осмехом на лицу купати „наследника престола“, а Матијас је давно напуштenu жељу поново изнео на светло дана - можда ће унук остварити оно што му је ћерка ускратила. Познато је да се генији у једној породици не рађају у свакој генерацији, већ обавезно једну „прескачу“.

Др мед. Макс-Матијас Хервинкел, баш лепо звучи.

Матијас се питао да ли ће успети да доживи ту промоцију. Морао би тада да има скоро 90 година. Ипак, то га није бринуло. Он није био само финансијски добро збринут, већ је, што се подразумева, имао и најбоље здравствено осигурање, а у комуникацији са свим најпознатијим лекарима у граду је био већ одавно прешао „на ти“. Међутим, како „стоји ствар“ са њиховим наследницима у лекарској професији?

Изгледали су му углађени и пословни, а напомену да је пријатељ са њиховим очевима су игнорисали. Двојица старијих лекара, са којима је деценијама одржавао пријатељске односе, већ су били умрли. Узрок: срчани удар.

И сам Матијас је у последње време често осећао некакво „пробадање“ у левом рамену.

Да ли човек може да планира свој живот до најситнијих детаља и да од тога направи уметничко дело?

А шта ако се иметак истопа?

Лиза, већ годинама „министар финансија“ у породици, није се тога плашила.

„Безбрижна Лиза“ - назвале су је њене пријатељице са којима је седела сваког четвртка попodne у кафеу „Краљ“, коментаришући смртне случајеве и остале неприлике у граду.

Све даме су биле управо у годинама када почињу озбиљне бриге о здравственом стању и животу.

„Живот је постао веома ризичан.“

„Да, за жене...“

„Пре би се рекло за мушкарце, здравствено су...“

„Највећи ризик за једног мушкарца је тајна љубавница“, објашњавала је Лиза пријатељицама и при том мислила на свог оца, који је умро због одржавања сталне везе са љубавницом - једноставно, његови нерви нису више могли да издрже напетост двоструког живота.

На њену срећу, Матијас је био другачији.

Он је уважавао старе вредности: успех на послу и угодан дом.

Онда су Лизу мисли одвеле на другу тему.

„Мислим да би сваку кућу требало преуредити за потребе старијих људи.“

„Ниже умиваонике...“

„Аутоматска светла...“

„Покретне степенице...“

„У Анадолији“, рекла је Марајке, „млади носе своје старе где год ови то желе.“

„А код нас је обрнуто.“

Овој шали се нико није насмејао.

Анадолија је далеко.

Нова година је после дужег времена поново прослављена у кругу целе породице, пре свега зато што је породица сада била бројнија и зато што су опште стање и односи у породици били задовољавајући. Породичне везе, које су за време студија Ане-Софије биле нешто лабавије, сада су постале чвршће и стара традиција је поново успостављена.

Опет су се определили за „чешке шаране“, уместо за новомодерно сваштарење. Наравно, било је и обавезних сланих кромпира и киселог поврћа.

Онда је коначно следила и најдража посланица из дечијег доба: дрхтави четворобојни пудинг од ваниле.

Матијас је после јела запалио дебелу цигару, што је такође био један од заборављених ритуала.

Дувао је дим у вис, правио је велике, скоро округле колутове и посматрао своје најдраже. Прво, румено и скоро нимало остарело Лизино лице, на коме су смеђе очи светлеле са исто толико поуздања колико и оног дана када ју је упознао. Поред ње, узано лице Ане-Софије, бело и без шминке, и мало подсмешљиво лице своје млађе ћерке Бее. Осетио је топлину као никада до тада.

Када су на топлоти свеће топили комадиће олова у кашичици, што је био стари обичај ради предсказивања каква ће бити наступајућа година, код све три жене формирале су се капљичасте форме, које су наговештавале новац и дуг живот. Једино је Матијас кашичицу са оловом нагло заронио у хладну воду. Уз гласно шиштање и са широм отвореним чељустима, указао се крокодил. Запањена породица је укочено гледала чудовиште.

Смешкали су се помало збуњено.

„Ближи се опасност“, усудила се да протумачи Беа. „Пази да не будеш прогутан.“

„Планирам да у Карлсбаду одржим предавање под називом 'Гете у Чешкој' - можда ми је то опомена да не причам сувише“, узвратио је Матијас

Оваквим објашњењем су сви били задовољни.

„Боље нека говори Гете.“

Сви су се насмејали.

Лиза је поспремила сто и донела чаше за шампањац. До доласка Нове године било је преостало само још пет минута.

Иза њих, окупљених око стола, свећице на јелци су светлеле благом и топлим светлошћу.